

kaže: „Das Kind jeket, geh' es tödten“ — to je — otrok joka, pojdi mu dat sesati ali ga vtolažit. — Kočevarji so pa tudi sicer zastran svoje treznosti, pridnosti in delavnosti vse hvale vredni. Ker njih gorata, silno kamnita in merzla deželica le malo rodi, so prisiljeni si drugod pridobivati, česar jim je treba, in kupčujejo z mnogoverstnim blagam dalječ po svetu.

Cela pot od Toplic do Semiča je bila večidel slaba in dolgočasna; ko sim pa verh hriba nad Semičem prišel, se mi je odperl kaj lep pogled po Černomeljški in Metliški okolici in dalje proti jugu na Horvaško, posebno proti Reki in Senju, kjer nad Ogulinam visoki Klek krasno glavo kviško moli. Iz verh hriba se mi je cela okrajna velika in leparavnina zdela; ali ko sim nižje prišel, sim vidil, da so tla gričaste in semtertje močno kamnite. V Semiču, ki ima prek hriba veliko prav lepih vinogradov, sim se le eno uro vstavil, in častiti gospod fajmošter Žagar mi je svoje pahištvo, farno cerkev in bližnje kraje Semičiške doline prijazno okazal.

Dve uri od Semiča na desno ali proti jugo-zahodu je Černomelj, majhno revno mestice naših Belih Krajncov, 10 milj od Ljubljane. Bele Krajnce pa jih zato imenujejo, ker se po horvaško in drugači nosijo, ko drugi Krajnci. Ondašnji prebivavci imajo lepo polje, lepe senožeti in prav lepe vinograde; pri vsim tem pa so neki večidel revni in ubogi, mende za to ker jim toča in hude vremena večkrat veliko škode storé, kakor se je tudi, bodi Bogu milo! letos prigodilo.

Ravno toliko, namreč 2 uri, je iz Semiča proti jugo-izhodu v Metliko, tudi pohlevno mestice, kamor sim se bil takrat namenil. Voznik me je peljal pri Kropi čez neko majhno reko, in naprej po neki hosti, ki mi je sicer dopadla, ali pot je bila silno slaba. V Kropi, ki je velik in terden grad, se nisim vstavil, temuč naravnost v Metliko šel. Metlika je bila nekdanj do leta 1365 sloviti Goriški grofov; potem pa so jo austrijski nadvojvodi po dedšini dobili. — Prebivavci Metliške okolice so večidel katoliške vére, vunder pa je na izhodni strani nekoliko starovercov, ki jih Uskoke imenujejo. Tudi tod se nosijo ljudje po horvaško, in imajo še mnogo starodavnih šeg, po kterih se od drugih Krajncov ločijo. — Prav rad bi bil obiskal tū gospoda tehanta Vovka, ki si za vpeljanje sviloreje in za povzdigo sadjoreje slavno prizadeva, in ki ga zastran njegove priljudnosti in blagodarnosti cela okolica hvali in čisla; pa ga ni bilo domá. Zatoraj sim jo že o treh po poldne naprej na Horvaško potegnul.

Novičar iz slovanskih krajev.

Od sv. Antona v Slov. goricah na Štajarskem. Lepo slovesnost smo obhajali tukaj 16. t. m. Blizo farne cerkve stoji v majhni kapelici, po našem v Križu, iz kamna krasno izsekan kip sv. Janeza Nepomučana, svetnika blazega spomina med severo-slavjanskim narodom. Ravno je preteklo sto let od nja stavljenja, ktere prilike čast. g. fajmošter Juri Kostervein niso zamudili, stoletni spomin slovesno obhajati. Strel in zvonjenje je že zjutraj za rano visoki praznik celi okolici naznanilo, iz ktere je tudi privrišalo več jezer ljudstva; Bog pa nam je dodelil dan, kakoršnega še letos nismo imeli. Ob pol desetih se sv. rešnje tele v dolgi procesii prenese k okinčani kapelici sv. Janeza, ktero je spremilo mnogo mašnikov iz bližnje okolice in krasno ovenčanih deklet v beli opravi, ki so milo slovensko pesem v slavo Jezusu popevale. Pri štatvi je bila velika sv. maša; po evangelji so verli domorodec gosp. dr. Lovre Vogrin tako goreče pridigovali, da

vsako serce je bilo globoko ginjeno. Zahvalnica nar Vikšemu je končala slovesni spomin. Kar pa je še visoki svetek povzdignulo, je lega sv. Antona, visoko na griču stoječ kakor čuvaj Slovenskih goric z nar lepšim dalekovidom po celi okrajni; pa tudi ganljivo so bili slisati glasi za to priliko sostavljene pesme v slavo sv. Janezu, ki so jo slovenske pevke milo popevale. Memo gredé opomnim, da se tukaj, akoravno komej 2 milj od nemške meje, pri božji službi le slovensko popeva, v šoli pa razun nar potrebnešega nemškega le v slovenskem jeziku uči; zato pa tudi šola, ktera še ni dolgo golo nemška je brez vsega sada bila, začenja lepe mladike poganjati.

Temu popisu lepe slovesnosti še pristavim, da letošnja dolga zima in zmladletni merzli viharji v naši okolici niso ne polju, ne drevju, ne tersu škodovali, tudi reč, ktero je po Dravskem in Murskem polju večidel zima vzela, se po naših gričih lepo kaže. Merzel vihar pa je nam to dobroto storil, da je kebre in gossence, kterih se je že sred aprila veliko prikazalo, tak pokončal, da sedaj skoro ni duha ne sluha od njih. Tak je Bog hudo k dobremu vernul; pričakujemo tadaj, ako huda ura nas prihodnje ne doleti, v naših lepih sadonosnikih razun jabelk, ktere za letos morebiti zavolj lanjske preobilnosti počivati hočejo, lepega sadja, v vinogradih sladkega vina in po njivah gotovo zlo potrebne kruha dovelj. J. K.

Iz Dolenskega. Spet se je pot odperla na Goro k zamaknjeni deklini. 13. maja grém za rana ko je 3 ura bila od Novegamesta po cesti, kar se vežna vrata neke hiše tik ceste odprejo, in 12 žensk zvervi na cesto. „Kam pa greste?“ jih vprašam. „K zamaknjenemu dekletu na Goro“, mi odgovoré. „Od kod pa ste? — na dalje velim. „Od Brešc — mi rekó. „Škoda“ — nastavim govor na dle — „za vaše stopinjice, ki jih po takih potih delate“. „Kaj bo škoda“ — mi réče okoli 16 let staro dekle — „tam bo še več terpež, morebiti v večnem ognji“. — „Bog moj“ — si mislim — „da si ljudje nauk od večnega ognja tako dobro zapametijo, pote pa mu uiti tako smešne nastavljajo!“ Véra nas uči, da je Božje razodenje tako izveršeno, da „ko bi angelj z nebes prišel, pa kaj drugega učil, naj bo preklet“. Ako je temu tako, kako morejo potem kristiani kako božjastno deklinó popraševati za duše na unem svetu? Čudni zapopadki morejo v nekterih glavah rojiti od Bitja vsih bitij. Kdor ima oblasti zoperstaviti se tej gerdi izpaki, je milo prošén, v imenu človeštva dopolniti svojo dolžnost. —o—

Iz Kalca 17. maja. Pred 2 letoma smo po pravici tožili, da je Teržaška cesta tako slaba, da ni bilo varno se memo visocega voza peljati, ker jih je dosti prekucenjenih semtertje ležalo. Letos pa je cesta boljša, in le to se žaluje, da ni bila taka pred 20 leti. Železnica se nam scer bliža; vunder se mi zdi, če tolikanj poprav, tolikanj zidanja, tolikanj Berbircov in drugih delavcov na cesti vidim, da ne bojo še tak kmalo hlaconi po Krasu bobneli. Marsiktero delo je pa res prav potrebno, ker se vé, da je Teržaška cesta slabo sozidana. Ako vidimo pri Dilicah dva taka klanca, da je vsak voznik, posebno v gerdem vremenu ali kadar je cesta posuta, prisiljen priprege najeti, — ako vidimo, da gré cesta čez stermit klanec skozi Štorjo, namesto da bi šla od Sinadolske lokve prek hriba na levi strani nad Štorjo proti Sežani, si moramo misliti, da so nekdanj cestarji le gostivnic iskali, naj so že bile na gričih ali v dolinah! Kdor pa je cló Reško cesto med Zagorjem in Knežakom, ali pa unekraj mostiča pod Globovnikom sozidal, je bil serdit sovražnik ravnin, ali pa je le v nebesa silil. Prav umno pa je, da sadaj skušeni rojak, g. Dragotin Doksat,

često oskerbuje, ki dobro vé, kaj da je Kras in koliko kamnja in truda da Teržaška cesta potrebuje. Nadjamo se, da za naprej se ne bomo na cesti prekucovali, posebno ker ima oskerbnik dobre pomagavce in še dobro dosti kamnja.

V svojim sestavku 12. t. l. zagledam zvezdico in vprašaj častitiga vredništva; drugi pot bom na vprašanje odgovoril. Danes le to od Babudra povém, kar se je med nami zgodilo in nobenega vprašaja *) ne potrebuje: Leta 1828 vgrizne stekli volk v Petelinjah, na Pivki, župana Zafrana, nekega Čiča iz Munj, nekega laškega tkavca, in dve ženski. Pridši do Hrašuja blizo Postojne, napade nekega Škerjanca in nekega mladenčca iz Zagona. Hudo ju rani oba, le vender ga premagata in ubijeta.

Obé Petelinski ženski ste vpričo zdravnikov v Postojni stekle in umerle; ravno tako tudi Škerjanec in Zagonec doma. Laški tekavec je tudi umerl, Zafran pa in Čič, čeravno je volk Čiču nos proč in proč odgriznil, sta se oba ozdravila, po tem ko sta Babudrovo zdravilo užila. Čič še dandanašnji med nami hodi, in mende tudi do Ljubljane popotuje.

Vém, da boste sopet rekli: Bog vé, če bi bila Zafran in Čič tudi brez Babudroviga zdravila stekla? Ne jaz in nihče drugi tega dokazati ne more, ampak vender si vsak misli: beržeje de, kakor ne! Če ste ženski v ravno tistim hipu vgriznjene stekle, ni skoraj dvomiti, da bi ne bila tudi Zafran in Čič stekla, posebno ker sta bila hujše ranjena kot ženski. In če tudi sam dobro vém, da ne Zafran ne Čič nista bila že stekla, ko sta Babudrovo zdravilo vžila, vender pa sta se stekline obvarovala, — in kdor me stekline obvarje, je rešnik mojega življenja! **).

Pet lepih dnevov nam up sopet en malo povzdigne. Bog daj vsaki tretji, četrty dan gorkega dežja, in žitarji bodo kislo gledali!

Miroslav.

Iz Ljubljane. Pervi velki zbor nove gojzdnarske družbe bo v Celovcu od 1. do 5. rožnika. — Kmetijska družba Krajnska se je z eno delnico (akcio) s 500 fl. vdeležila napovedaniga Dunajskiga društva za napravo novih kmetijskih orodij in mašin. — Danes (25. maja) je prinesla neka Ipavka prve letošnje češnje v Ljubljano; pa vsih ni bilo več kot za 4 kraje. — Praznovanje svetiga leta se je za Krajnsko deželo začelo 17. maja in bo terpelo do 20. junia. — Ruski car je na Dunaji med vojake veliko cekinov razdelil. Nek Krajnc — konjek v polku, ki ima ime po Ruskem

*) ? ?

Vred.

**) Prav ljubo nam je, da ste Babudrovo zdravilo zoper steklino (besnico) očitno sprožili, da pride na beli dan, kar je dolgo časa med ljudstvom le na tihem bile.

Da se pa resnica prav spozná

Je čuti treba dva zvoná.

Tedaj nam je tudi prav drago bilo, da smo te dni iz Notranjega nek drug zdravnišk spis prejeli, kateri mirno in točno po skušnjah pretresa sostavek, ki je bil v hvalo Babudra naznanjen v 39. listu »Novic«. Ravno sedaj, ko se tolikanj o steklini sliši, je pravi čas: Babudrovo zdravilo po gotovih skušnjah vpričo zdravnikov poterditi in ga po tem v občo rabo vpeljati po celem svetu, — ali pa, če se v gotovih skušnjah ne poterdi, to očitno naznaniti, da se mu določi mesto zraven tistih zdravil, ktere širokoustno nekda hvaljene, počivajo sedaj v stari šari. Ker Babuder, kakor zvémo, ran ne zmiva, ne spira, ne žgè, kar je za pokončanje strupa prvo in nar važniši opravilo, je njegovo ravnanje celó nevarno, ako človek od steklega psa popaden zamudi to. — Drugo pot bomo natisnili omenjeni nasprotni spis in tako »sine era et studio« tudi od druge strani pretresli Babudrovo zdravilo, zvediti resnico.

Vred.

caru — je včeraj pisal svoji sestri v Ljubljano, da je dobil od cara Miklavža 30 cekinov.

Novičar iz mnogih krajev.

Po ukazu cesarjevim se ima za pomanjšanje deržavnih stroškov vsaka kompania pešcov in strelcov 5. in 6. armadniga kardela za 30 mož pomanjšati, zdravniške kompanie pa za 50; dvoje topniških rezervinih oddelkov se ima razpustiti; baterie 1., 2., 3., 4., 12 in 14. armadniga kardela se imajo pomanjšati na število mirnih časov; izverstne vojskine doklade imajo jenjati, le v 8. kardelu ostanejo in pa polovica doklad vojakam; vse to se ima do polovice prihodnjiga mesca zgotoviti. — 22. in 26. dan t. m. je komisija na Dunaji spet sožgala za 1 milion popirnatih šestíc in desetíc. Ker so deržavni bankovci po 10 gold. preklicani in tudi popirnatih šestíc in desetíc od dné do dné bolj zmanjkuje, se pripravlja ministerstvo denarstva nove deržavne bankovce po gold. in po 2 gold. izdati. — Teržaškemu časniku se iz Dunaja piše, da v posvet na Dunaj poklicani deželni poglavarji so 21. t. m. končali posvetovanje; na podlago tega bo izdelalo ministerstvo osnovo nove prenarredbe politiških vradnij, ktera bo šla po tem v pretres deržavnemu svetovavstvu in za tem se bo cesarju v poterjenje predložila. — Ban Jelačić je imel tudi v pondelj ali tvorek iz Dunaja v Zagreb se verniti. — Nadvojvoda Janez gré prve dni rožnika v Benetke, od tod v Verono maršala Radecki-ga obiskat, kjer mu mislijo oficirji slovesno streljanje napraviti; od tod gré na Tirolsko. — Minister grof Thun se je v Toplice na Česko podal. — Križanskemu redu so izverstni davki, ki so mu bili od leta 1848 do sedaj naloženi, sedaj odpušeni in cesar je ukazal, da se mu ima vse, kar je dosihmal odrajtal, poverniti; nadčelnik tega reda nadvojvoda Maksimilian je iz hvaležnosti za ta odpustik 100.000 fl. podaril v pripomoč deržavnim stroškam. — Rusovski svetovavec Fonton je iznajdel elektro-magnetično moč za prepeljevanje voz itd. rabiti; imenitna najdba morebiti tudi za železnico in vse naprave, ktere dosihmal vodeni sopar goni. — Imenitna najdba bi se smela tudi najdba dr. Gall-a imenovati, ako nile sleparija, namreč: prav lahko vsako kislo in nisko vino poboljšati in v žlahno vino premeniti. Nek Marsk časnik naznani to skrivnost, in pravi, da je pripomoček ravno tako gotov kakor lahak, da se ga zamore vsak vinorejic in kerčmar poslužiti. Prejme se ta poduk za 40 fl. v bankovcih v bukvah, ki jih ima bukvar C. Leuchs et Comp. v Norimberku (Nürnberg) na prodaj. — Svak glasovitiga Omer-Pašata, gosp. Simonis, kterimu je Omer ženo in otroka vzel, se je podal iz Zagreba na Dunaj, pritožit se zoper siloviti rop. — Napoleonu se je že začela štrana zlo mešati; od kar je nek Napoleonu vdani časnik opsoval dva nar imenitniši generala, ki mu nista hotla priseči, je tudi armada zlo razkačena zavolj taciga nespodobniga zabavljanja. — V Piemontu so odstopili vsi ministri, ko si je deržavni zbor izvolil Ratazzi-ta za predsednika, ki je navdan še s Sardinskimi misli in nameni od leta 1848, kateri za dandanašnje okoljšine nismo več vgodni. — Zlate rude v Kalifornii so se spet tako bogate odperle, da si en človek na dan za 500 fl. zlatiga praha pridobiti zamore; v vsim skupej so ga od noviga leta do 5. aprila za 14 milionov dolarjev nabrali. Kmetovavci so zavolj tega ondi v silni zadregi; noben-posel in delavec jim ne ostane; vsak gré raj po zlati prah, kot da bi za navadno dnino delal.